

Elever och skolenheter i grundskolan läsåret 2019/20

I denna promemoria redogör vi för statistiken över elever och skolenheter i grundskolan. Statistiken publiceras också i tabeller på Skolverkets webbplats. Här finns dessutom kvalitetsdeklarationer för den officiella statistiken.

<https://www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/>

Sammanfattning

- Det totala antalet elever i grundskolan, inklusive internationella skolor, samt sameskolan är 1 090 000 läsåret 2019/20. Det är en ökning med 1,7 procent jämfört med föregående läsår.
- Antalet elever i grundskolan ökar i alla årskurser utom i årskurs 2 där antalet elever minskar jämfört med föregående läsår. Föregående läsår ökade elevantalet i alla årskurser förutom i årskurs 1.
- Bland eleverna i årskurs 6 läser knappt 98 procent moderna språk eller alternativ till moderna språk inom språkvalet. Detta är en ökning med 3,2 procentenheter jämfört med föregående läsår. Även i årskurs 9 läser 98 procent moderna språk eller alternativ till moderna språk inom språkvalet, vilket är en ökning med 0,4 procentenheter jämfört med föregående år.
- Andelen berättigade till, och deltagare i, modersmålsundervisning ökar marginellt jämfört med föregående läsår: andelen berättigade ökar med 0,4 procentenheter och andelen deltagare ökar med 0,2 procentenheter.
- Andel elever med okänd bakgrund minskar marginellt jämfört med föregående läsår. Även andel nyinvandrade elever minskar jämfört med föregående läsår.
- Det totala antalet skolenheter minskar från 4 834 föregående läsår till 4 829 innevarande läsår.

Bakgrund

Om grundskolan

Statistiken innehåller uppgifter om elever och skolenheter.

Elevkategorier

Elevernas ålder

Skolplikten för ett barn inträder höstterminen det kalenderår då barnet fyller sex år. Den ska först fullgöras i förskoleklassen under ett år och därefter i grundskolan eller motsvarande skolformer. Det finns dock möjligheter att tidigare- eller senarelägga skolstarten ett år.¹ Därmed kan det utöver sjuåringar även finnas sexåringar och åttaåringar i grundskolans årskurs 1.

Nyinvandrade

I begreppet *nyinvandrade elever* ingår enbart folkbokförda elever som:

- är födda utomlands,
- har båda föräldrarna födda utomlands, och
- har kommit till Sverige under de senaste fyra åren.

Okänd bakgrund

Elever som inte är folkbokförda ingår i kategorin *okänd bakgrund*. Elever som inte är folkbokförda saknar personnummer i registren vilket gör att de inte kan kopplas till några bakgrundsuppgifter. Det kan även finnas andra orsaker till att elever saknar personnummer.

Fristående skolor med olika inriktningar

Fristående skolenheter, dvs. skolenheter med enskilda huvudmän, kan ha olika inriktningar. I statistiken redogörs för uppdelningen av de fristående skolenheterna utifrån allmän inriktning, konfessionell inriktning samt inriktning mot waldorfpedagogik.

Språk

Moderna språk

Moderna språk kan läsas både inom ramen för språkval och inom ramen för elevens val. Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska samt eftersträva att även erbjuda andra språk. Elever kan läsa alternativ till moderna språk inom ramen för språkval. De har då undervisning

---

¹ 7 kap. 4 och 10–11 a §§ skollagen (2010:800).

enligt kursplanen för modersmål, svenska som andraspråk, svenska, engelska eller teckenspråk.²

Modersmålsundervisning

En elev som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska ska erbjudas modersmålsundervisning om vissa förutsättningar är uppfyllda. Är det andra modersmålet ett av de nationella minoritetsspråken³ är kraven lägre för att eleven ska erbjudas modersmålsundervisning. En huvudman är skyldig att anordna modersmålsundervisning i ett språk om minst fem elever som ska erbjudas modersmålsundervisning i språket önskar sådan undervisning, och det finns en lämplig lärare. Detta gäller dock inte minoritetsspråken då dessa ska erbjudas oavsett antal elever.⁴

Svenska som andraspråk

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska och ska, om det behövs, anordnas för:

- elever som har ett annat språk än svenska som modersmål,
- elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och
- invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.⁵

---

² 10 kap. 4 § skollagen och 9 kap. 5–8 §§ skolförordningen (2011:185).

³ Finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

⁴ 10 kap. 7 § skollagen och 5 kap. 7–13 §§ skolförordningen.

⁵ 5 kap. 14 och 15 §§ skolförordningen.

Sameskolan

Sameskolan är en egen skolform och där det är möjligt redovisas sameskolan för sig i statistiken. Sameskolan ger en utbildning med samisk inriktning som i övrigt motsvarar utbildningen i årskurserna 1–6 i grundskolan.⁶

Internationella skolor

En internationell skola definieras som en skola där utbildningen, istället för att följa en svensk läroplan, bedrivs enligt ett annat lands läroplan eller en internationell läroplan, och som i första hand riktar sig till elever som är bosatta i Sverige under en begränsad tid. Internationella skolor kan ha antingen kommunal eller enskild huvudman.

Om statistiken

I detta pm presenteras statistik om elever och skolenheter i skolformerna grundskola och sameskola.

Därutöver ingår motsvarande statistik om internationella skolor.

Elevstatistiken om grundskolan, inklusive internationella skolor, innehåller uppgifter om könsfördelning, elevernas ålder och andelen elever som är nyinvandrade eller har okänd bakgrund. Det framgår också hur stor andel av eleverna i grundskolan som går i fristående skolor med olika inriktningar och elevstatistik om skolformen sameskolan.

Vidare redovisas statistik om språk. Det handlar om vilka moderna språk som eleverna läser, berättigande till och deltagande i modersmålsundervisning samt andelen elever som undervisas i svenska som andraspråk.

Skolornas kännedom om antalet elever som är berättigade till modersmålsundervisning uppkommer vanligen genom att vårdnadshavare fyller i uppgifter om förekomst av annat modersmål på en blankett till skolan eller genom att det kommer in en ansökan om modersmålsundervisning till skolan. Detta innebär att statistiken inte redovisar det totala antalet berättigade elever utan istället det antal som skolorna har kännedom om.

Statistiken om skolenheter redovisas utifrån huvudmannatyp, skolform eller motsvarande och inriktningar samt sammansättning av årskurser. Även storleken på skolenheterna redovisas.

Det framgår i texten i de fall siffrorna avser grundskolan, inklusive internationella skolor, och sameskolan respektive endast grundskolan.

I löpande text i pm:et avrundas sifferuppgifter till tre informationsbärande siffror. Det betyder till exempel att 1 083 417 elever anges som 1 080 000 elever och att

---

⁶ 13 kap. 2 § skollagen.

13 128 lärare anges som 13 100 lärare. Alla beräkningar utgår dock från icke avrundade uppgifter.

Insamling av uppgifter

Statistiken över elever och skolenheter ingår i Sveriges officiella statistik och avser elever och skolenheter i grundskolan, inklusive internationella skolor, och sameskolan den vecka den 15 oktober inträffar. Skolverket begär in uppgifter från huvudmän via Statistiska centralbyrån (SCB).

Bakgrundsinformation kommer från Registret över totalbefolkningen samt Utbildningsregistret SCB.

Jämförbarhet över tid

Statistiken för året jämförs i första hand med föregående år samt med en period på tio år.

I den tidigare skollagen (1985:110) användes den organisatoriska enheten skola, och den ersattes med begreppet skolenhet i den nu gällande skollagen (2010:800). Skolverkets statistikredovisning anpassades efter det nya begreppet från och med läsåret 2012/13. Med anledning av förändringen har en del skolor delats upp på flera skolenheter och andra har omorganiserats. Övergången från skolor till skolenheter i statistiken innebar en tydlig ökning av antalet kommunala enheter läsåret 2012/13 jämfört med tidigare läsår.

Statistik för internationella skolor räknades tidigare in i motsvarande statistik för grundskolan, men sedan läsåret 2016/17 redovisas de internationella skolorna i en egen kategori.

Från och med läsåret 2018/19 är det obligatoriskt för skolorna att erbjuda moderna språk inom ramen för språkval i mellanstadiet. Tidigare kunde skolorna vänta till högstadiet.

Nytt för läsåret 2019/20 är att endast ett modersmål per elev rapporteras, i första hand det modersmål som eleven får undervisning i. Tidigare har samtliga språk som eleven är berättigad till redovisats i statistiken.

Nytt för läsåret 2019/20 är också att sättet att räkna fram antalet nyinvandrade elever har ändrats. I definitionen av nyinvandrade elever står att eleven ska ha kommit till Sverige under de senaste fyra åren. Tidigare beräknades antalet utifrån hela läsår. Nuvarande beräkning tar hänsyn till vilken månad eleven kom till Sverige. Det betyder att tidsspannet för när en elev definieras som nyinvandrad minskas med det nya sättet att beräkna. Detta innebär att, om de båda beräkningssätten används på samma elevunderlag, kommer det nya sättet att beräkna kommer att ge ett lägre antal nyinvandrade elever.

I definitionen av nyinvandrade elever används elevernas första invandringsår. Uppgift om första invandringsår finns från och med läsåret 2014/15. Tidigare användes uppgift om elevernas senaste invandringsår.

Antalet elever

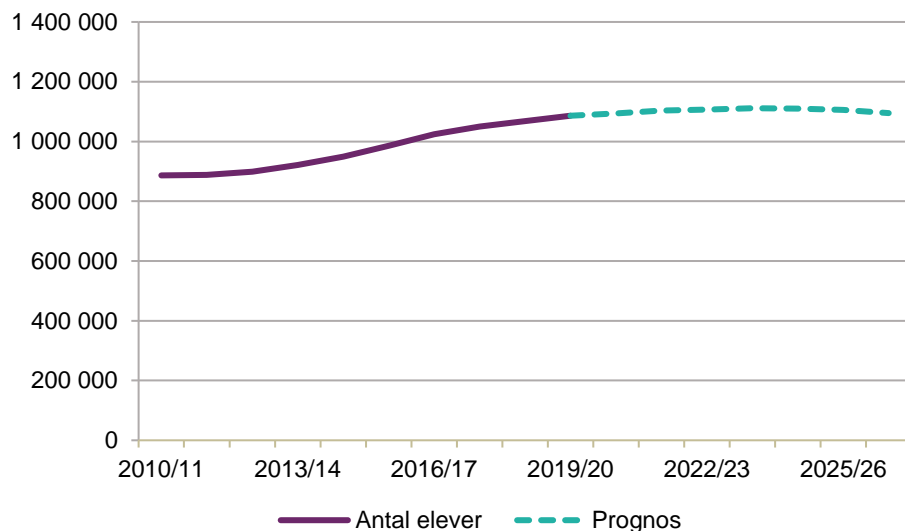
Antalet elever fortsätter att öka. Läsåret 2019/20 är antalet elever i grundskolan 1 080 000, vilket är en ökning med 17 600.

Även i sameskolan ökar antalet elever. Läsåret 2019/20 går 172 elever i sameskolan, vilket är en ökning jämfört med föregående läsår, då antalet elever var 159.

Antalet elever i internationella skolor är 6 040 läsåret 2019/20. Det är en ökning jämfört med föregående läsår, då antalet elever var 5 750.

I diagram 1 visas utvecklingen av det faktiska antalet elever i grundskolan, inklusive elever i internationella skolor, och sameskolan samt en prognos som sträcker sig fram till 2026/27.⁷

Diagram 1. Antal elever i grundskolan, sameskolan och internationella skolor läsåren 2010/11–2019/20 och prognos t.o.m. läsåret 2026/27.

Källa: Grundskolan, Skolor och elever, tabell 4 för läsåren 2010/11–2019/20.

Diagram 1 visar att det totala antalet elever har ökat jämfört med föregående läsår och prognosen talar om att vi kan förvänta oss en liten ökning av antalet elever de kommande åren.

En jämförelse av de olika årskurserna i grundskolan visar att antalet elever har ökat i alla årskurser utom i årskurs 2, där elevantalet har minskat. Föregående läsår ökade elevantalet i alla årskurser förutom i årskurs 1.

⁷ Denna prognos är enbart baserad på en framskrivning av folkbokförda barn och inkluderar därför inte den elevökning som invandringen kan ge.

Elevsammansättningen i grundskolan och sameskolan

Huvudman

Läsåret 2019/20 finns knappt 913 000 elever i skolenheter med kommunal huvudman. Det motsvarande 85 procent av eleverna i grundskolan och är en ökning med 12 500 elever jämfört med föregående år. Även antalet elever i skolor med enskild huvudman ökar. Läsåret 2019/20 går 167 000 elever i skolenheter med enskild huvudman. Det motsvarande 15 procent av eleverna i grundskolan, och är en ökning med 5 000 elever jämfört med föregående läsår. Av de 167 000 eleverna går 91 procent på en skolenhet med allmän inriktning, 6 procent på en skolenhet med konfessionell inriktning och 3 procent på en skolenhet med inriktning mot waldorfpedagogik.

Fördelningen av de 6 040 eleverna i internationella skolor mellan de två huvudmannatyperna är 35 procent med kommunala huvudmän respektive 65 procent med enskilda huvudmän.

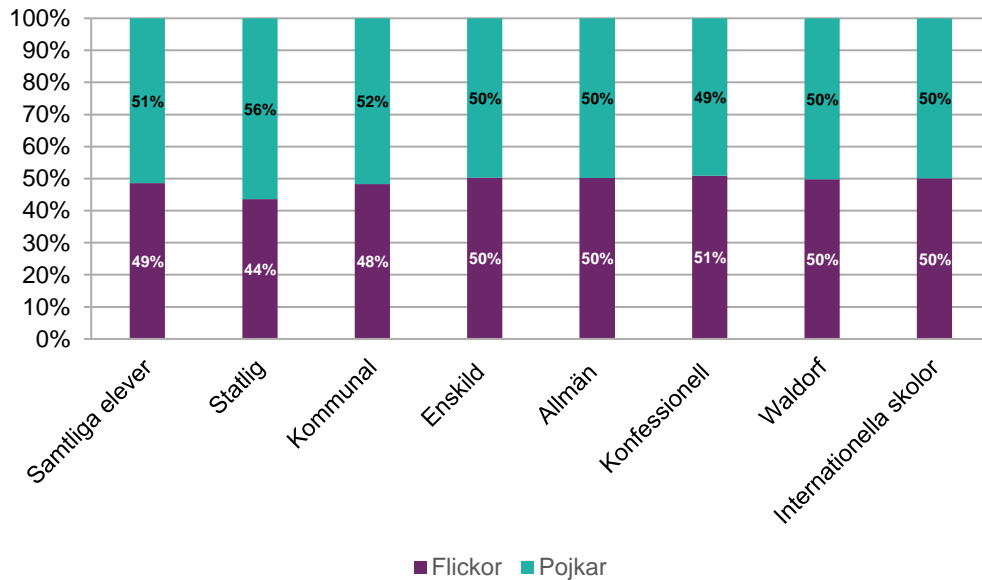
Sameskolan med staten som huvudman har 172 elever.

Flickor och pojkar

I grundskolan, inklusive internationella skolor, och sameskolan är 49 procent flickor och 51 procent pojkar.

I diagram 2 visas könsfördelningen uppdelat på huvudman och inriktning.

Diagram 2. Andel flickor och pojkar i årskurs 1–9 i grundskolan, inklusive internationella skolor, och sameskolan totalt samt uppdelat på huvudman och inriktning för fristående skolor, läsåret 2019/20.

Källa: Grundskolan, Skolor och elever, tabell 5 för läsåret 2019/20.

I sameskolan är knappt 44 procent av eleverna flickor och drygt 56 procent pojkar, vilket framgår av diagrammet ovan. Bland elever i kommunala skolenheter är majoriteten pojkar och i skolenheter med enskild huvudman är könsfördelningen mer jämn, dock är andelen flickor något högre i skolor med konfessionell inriktning.

Sexåringar och åttaåringar i årskurs 1 i grundskolan

Lsåret 2019/20 är 702 elever sex år eller yngre i årskurs 1, vilket motsvarar 0,6 procent av eleverna i grundskolans⁸ årskurs 1. Detta är en marginell minskning jämfört med föregående år då 0,7 procent av eleverna i årskurs 1 var sex år eller yngre.

Vidare är 1 530 elever åtta år eller äldre i årskurs 1, vilket motsvarar knappt 1,3 procent av eleverna i grundskolans årskurs 1. Detta är en marginell minskning jämfört med föregående läsår, då andelen äldre elever i årskurs 1 var 1,5 procent.

Det är vanligare med yngre flickor i årskurs 1 än pojkar. Av de 702 eleverna är 60 procent flickor och 40 procent pojkar. Det omvända gäller äldre elever i årskurs 1. Av de 1 530 eleverna är 62 procent pojkar och 38 procent flickor.

Det är också vanligare med yngre elever i årskurs 1 på skolenheter med enskild huvudman, jämfört med på skolenheter med kommunal huvudman. På

⁸ Här ingår inte internationella skolor. I tidigare PM har elever i internationella skolor ingått.

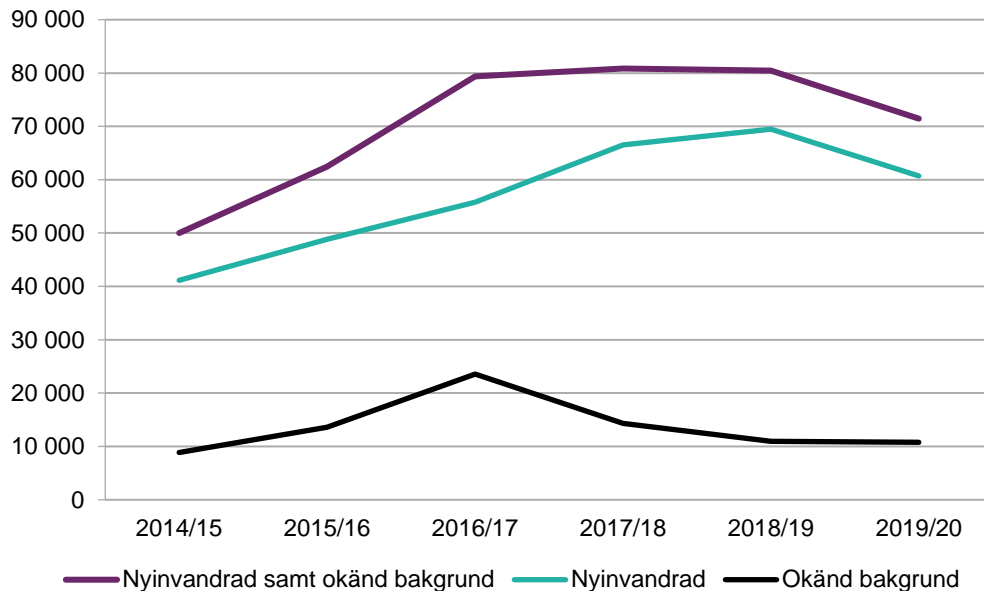
skolenheter med enskild huvudman är 1,4 procent av eleverna i årskurs 1 sex år eller yngre och på skolenheter med kommunal huvudman är 0,5 procent av eleverna i årskurs 1 sex år eller yngre. När det gäller äldre elever i årskurs 1 finns ingen nämnvärd skillnad mellan huvudmännen.

Nyinvandrade elever och elever med okänd bakgrund

Läsåret 2019/20 har 10 800 elever okänd bakgrund, vilket motsvarar 1 procent av eleverna i grundskolan. Vidare är 60 700 elever nyinvandrade, vilket motsvarar 6 procent av grundskolans elever.

I diagram 3 redovisas utvecklingen för antalet elever med okänd bakgrund samt antalet nyinvandrade elever över tid.

Diagram 3. Antal nyinvandrade elever samt elever med okänd bakgrund i grundskolan, läsåren 2014/15–2019/20.

Källa: Specialbearbetning av Skolverkets statistik.

Som diagrammet visar minskar antalet nyinvandrade elever med 8 800 jämfört med föregående läsår. För läsåret 2019/20 har dock beräkningssättet för antalet nyinvandrade elever ändrats vilket kan förklara en viss del av minskningen i antalet nyinvandrade elever. För mer information se avsnittet Jämförbarhet över tid.

Antal elever med okänd bakgrund minskar marginellt jämfört med föregående läsår.

Av de nyinvandrade eleverna är 48 procent flickor och 52 procent pojkar. Motsvarande fördelning för elever med okänd bakgrund är 47 procent respektive 53 procent.

Elever som läser olika språk

Moderna språk som språkval

Lsåret 2019/20 läser knappt 91 procent av flickorna i årskurs 6 i grundskolan och sameskolan och drygt 87 procent av pojkarna i årskurs 6 i grundskolan och sameskolan ett modernt språk inom ramen för språkval. Det är en ökning med 2,5 procentenheter för flickorna och med 1,6 procentenheter för pojkarna. Andelen flickor som läser alternativ till moderna språk inom ramen för språkval är drygt 7 procent och motsvarande andel för pojkar är drygt 10 procent. Det betyder att andelen elever i årskurs 6 som läser moderna språk eller alternativ till moderna språk inom ramen för språkval är 98 procent.

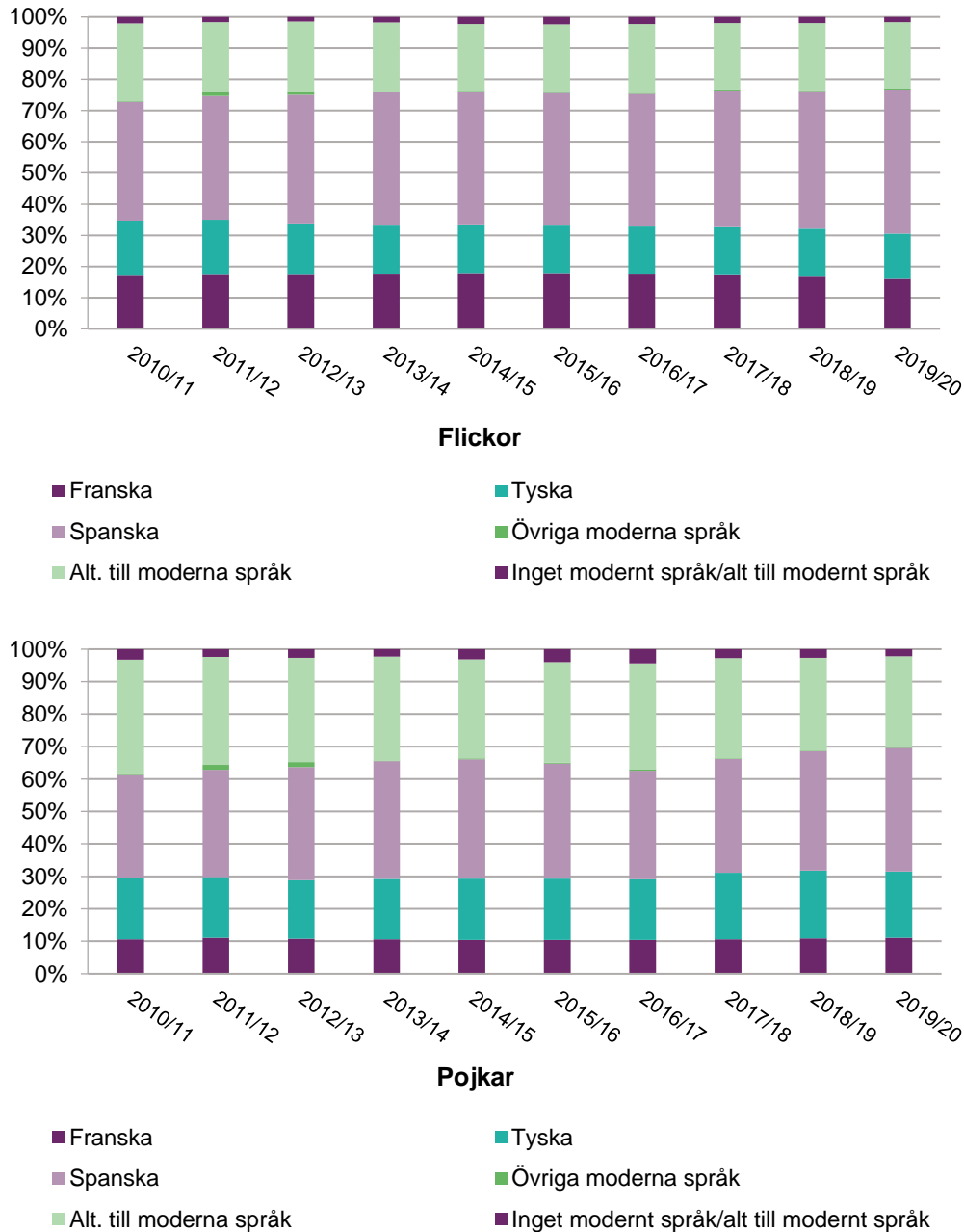
Lsåret 2019/20 läser 77 procent av flickorna i årskurs 9 och 70 procent av pojkarna i årskurs 9 ett modernt språk inom ramen för språkval. Det är en ökning

med 0,5 procentenheter för flickorna och med 1,2 procentenheter för pojkarna. Andelen flickor som läser alternativ till moderna språk inom ramen för språkval är 21 procent och motsvarande andel för pojkar är 28 procent. Det betyder att andelen elever i årskurs 9 som läser moderna språk eller alternativ till moderna språk inom ramen för språkval är 98 procent.

Av eleverna som läser moderna språk inom språkvalet i årskurs 9 är det drygt 99 procent som läser något av språken franska, spanska eller tyska. Mer än hälften läser spanska och andelen som läser spanska har ökat under de senaste tio åren.

I diagram 4 redovisas utvecklingen över tid för andel elever i årskurs 9 som läser moderna språk och alternativ till moderna språk inom ramen för språkvalet uppdelat på kön.

Diagram 4. Andel elever i årskurs 9 som läser moderna språk och alternativ till moderna språk inom ramen för språkvalet uppdelat på kön, läsåren 2010/11–2019/20.

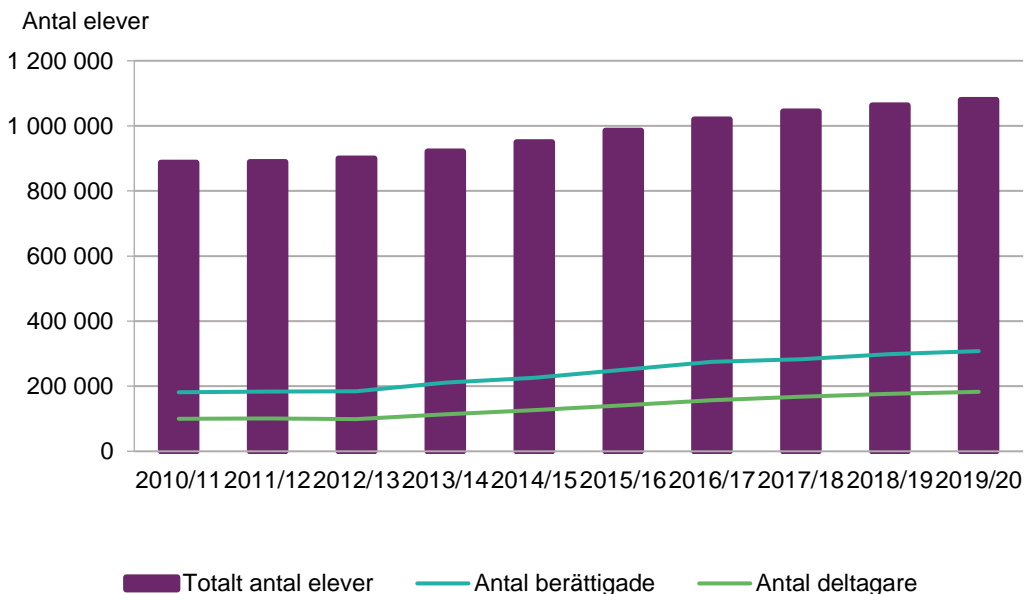
Källa: Grundskolan, Skolor och elever, tabell 7 för läsåret 2010/11–2019/20

Som diagrammen visar är det vanligare bland flickor att läsa något av språken franska, spanska och tyska. Pojkar läser i större utsträckning alternativ moderna språk inom ramen för språkval. Det är också vanligare bland pojkar att inte alls läsa moderna språk eller alternativ till moderna språk inom ramen för språkval.

Modersmålsundervisning

Läsåret 2019/20 är knappt 308 000 elever i grundskolan och sameskolan berättigade till modersmålsundervisning, vilket motsvarar knappt 29 procent av samtliga elever. Antalet deltagande elever är knappt 183 000, vilket är 17 procent av samtliga elever och 60 procent av alla berättigade elever. I diagram 5 visas utvecklingen över tid för antalet elever som är berättigade till, och deltar i, modersmålsundervisning.

Diagram 5. Antal elever berättigade till och deltagande i modersmålsundervisning, läsåren 2010/11–2019/20.

Källa: Grundskolan, Skolor och elever, tabell 8 för läsåret 2010/11–2019/20.

Som diagrammet visar ökar antalet elever som är berättigade till, och deltar i, modersmålsundervisning. Jämfört med föregående läsår är ökningen dock marginell: andelen berättigade har ökat med 0,4 procentenheter och andelen deltagare har ökat med 0,2 procentenheter.

Flickor deltar i något högre utsträckning i modersmålsundervisning än pojkar. Av de elever som är berättigade deltar drygt 61 procent av flickorna och knappt 58 procent av pojkarna.

Det vanligast förekommande språket, både avseende berättigade och deltagare, är arabiska. Knappt 79 700 elever är berättigade till modersmålsundervisning i arabiska och drygt 56 900 deltar. Somaliska är det näst vanligaste språket med drygt 21 600 berättigade till modersmålsundervisning och knappt 16 900 deltagare.

Läsåret 2019/20 är knappt 12 900 elever berättigade till modersmålsundervisning i ett av de nationella minoritetsspråken, vilket är en minskning med drygt 800 elever jämfört med föregående läsår. Minskningen kan delvis förklaras av att numer ska endast ett modersmål per elev rapporteras. För mer information se avsnittet Jämförbarhet över tid.

Av de berättigade eleverna deltar 48 procent i modersmålsundervisning i ett nationellt minoritetsspråk.

Svenska som andraspråk

Antalet elever som deltar i svenska som andraspråk har ökat de senaste åtta åren. Läsåret 2019/20 deltar drygt 137 000 av eleverna i grundskolan och sameskolan i svenska som andraspråk, vilket motsvarar knappt 13 procent av samtliga elever. Det är en ökning med 0,6 procentenheter jämfört med föregående läsår.

Det är vanligare att pojkar deltar i svenska som andraspråk. Av de 137 000 eleverna som deltar i svenska som andraspråk är 53 procent pojkar och 47 procent flickor.

Skolenheter

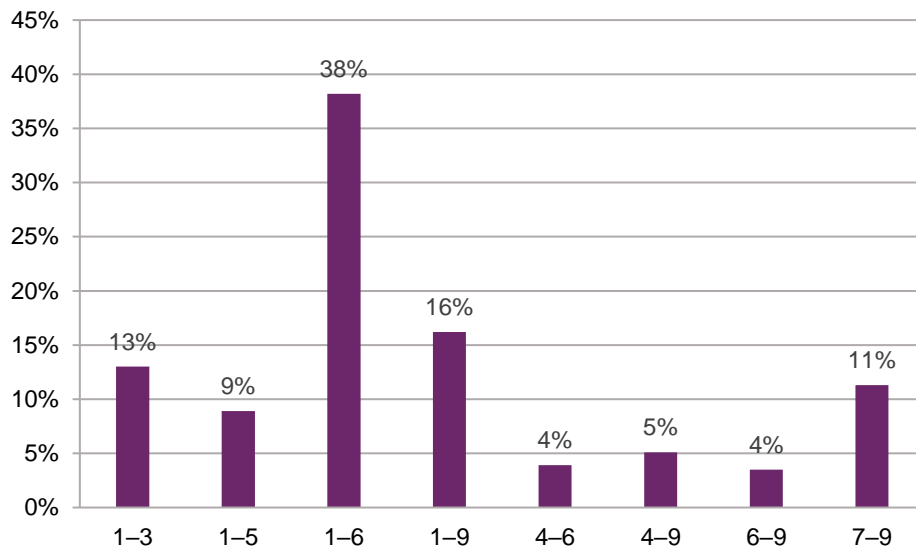
Antalet skolenheter

Läsåret 2019/20 finns totalt 4 829 skolenheter. Av dessa finns 4 805 inom grundskolan, 5 inom sameskolan och 18 skolenheter har internationell inriktning.

Antalet grundskoleenheter, exklusive internationella skolor, med kommunal huvudman är 3 982 och antalet skolenheter med enskild huvudman är 823. Av de skolenheter som har enskild huvudman har knappt 88 procent allmän inriktning, knappt 8 procent konfessionell inriktning och drygt 4 procent inriktning mot Waldorfpedagogik.

Skolenheters sammansättning

Det finns skillnader i hur skolenheterna organiseras. I diagram 6 redovisas årskurssammansättningen för de 4 829 skolenheterna.

Diagram 6. Andel skolenheter med olika sammansättning av årskurser, läsåret 2019/20.

Källa: Grundskolan, Skolor och elever, tabell 3 för läsåret 2019/20.

Som framgår av diagrammet är den vanligaste årskurssammansättningen 1–6, där 38 procent av skolenheterna har denna sammansättning. Näst vanligast är att organisera skolan så att årskurserna 1–9 hålls samman och 16 procent av skolenheterna har denna sammansättning.

De fem sameskolorna har alla årskurssammansättningen 1–6.

Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats

De tabeller som uppgifterna är hämtade från hittar du på Skolverkets webbplats.
www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde]
› [läsår, termin, år] › [Tabell XX].

På Skolverkets webbplats redovisas statistik för riket, län, kommuner, huvudmän och skolenheter.

I kvalitetsdeklarationen för statistiken finns information om statistikens ändamål, innehåll, tillförlitlighet, aktualitet, tillgänglighet och jämförbarhet. Du hittar kvalitetsdeklarationen på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

› Sök statistik › Sveriges officiella statistik › [skolform] › [statistikområde]
› [läsår, termin, år] › [Relaterade dokument].